

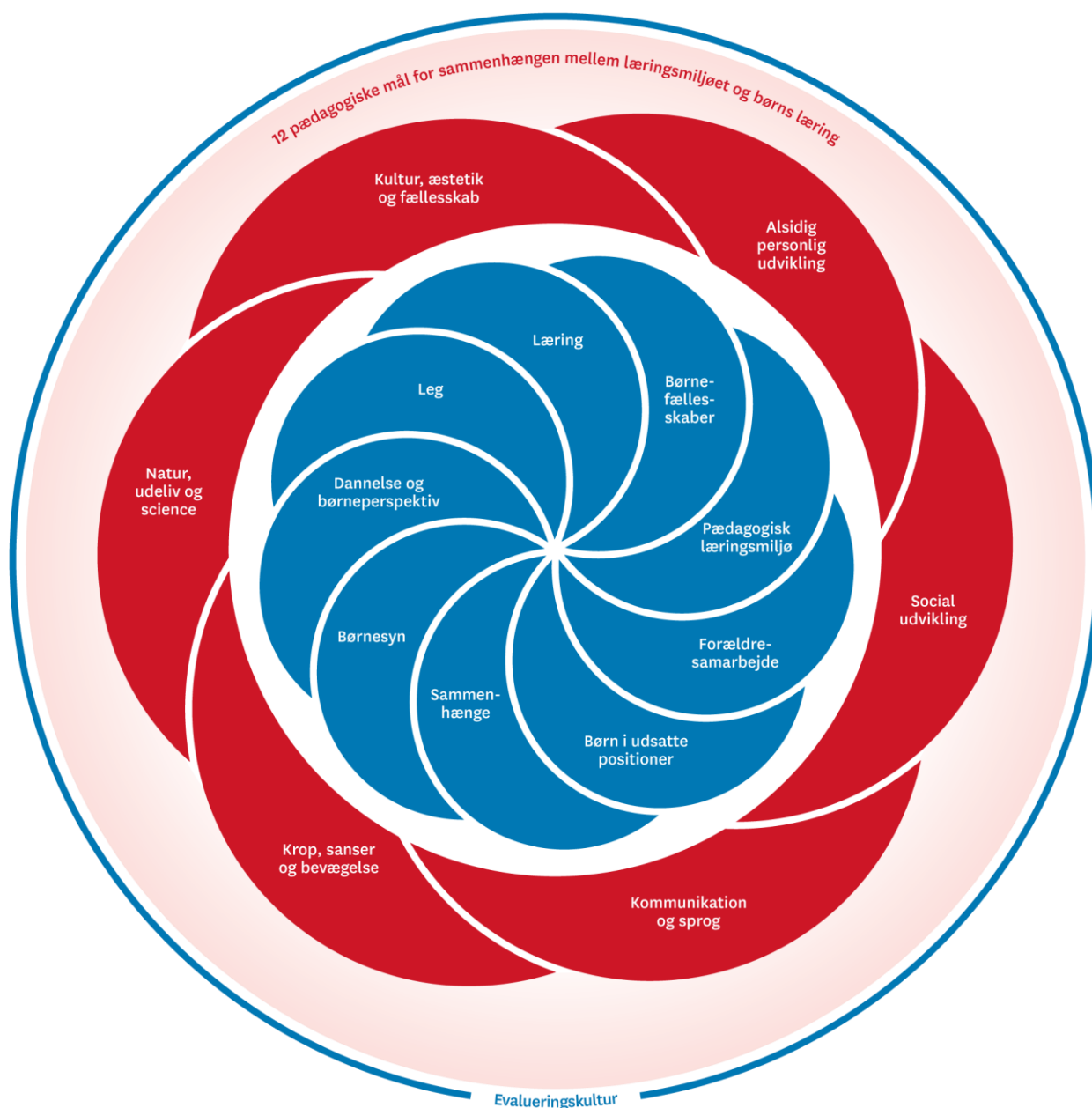
Pædagogisk læreplan for Børnehaven Mellegaard Dus med Naturen 2020

LANDSBYORDNINGEN
GRINDSTED SKOLE
- ETABLERET 1734 -

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Landsbyordningen Grindsted skole består af skolen, Dus 1, Dus 2 samt børnehaven Mellegaard. Børnehaven har på nuværende tidspunkt 45 børn indmeldt.

I børnehaven Mellegård, skal den styrkede pædagogiske læreplan i ses i sammenhæng med vores værdigrundlag, ligesom den skal knyttes an til den overordnede målpil for hele landsbyordningen.

Børnehaven er placeret på en nedlagt gård med en stor natur legeplads. Vores garderober er opdelt i to afdelinger, Det nye og Det gamle og det er også i de afdelinger børnene primært spiser frokost. Pædagogisk er børnene ikke opdelt og de må derfor lege hvor de vil i huset samt med de relationer de ønsker. De pædagogiske indsatser foregår i mindre grupper eller gennem dagligdagens aktiviteter og læringssituationer. Herudover ligger vi placeret lige op af naturområdet Hammer Bakker, som vi ofte benytter. Skolens område er også en del af vores læringsmiljø og her har vi mulighed for at benytte Dus området, skolens legeplads og børneliv samt en stor hal.

Vi har et godt samarbejde med dagplejerne i området. De kommer og benytter legepladsen og vi har fælles arrangementer løbende igennem året.

Børnehavens overordnede formål er:

At give børnene livskundskaber til at kunne mestre eget liv.

At være kultur- og dannelses skabende.

At give børnene mulighed for at deltage i og være medlem af et fællesskab.

At give rådgivning og sparring til forældrene gennem samtaler, dagens smalltalk, pjecer og anden skriftlig information samt forældremøder.

At være en synlig institution i lokalsamfundet.

At forholde sig til og være aktivt deltagende i forandringsprocesser, hvad enten det foregår lokalt, i samarbejde med andre institutioner og instanser eller med forvaltningen.

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer i det fælles pædagogiske grundlag:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- *Børnesyn*
- *Dannelse og børneperspektiv*
- *Leg*
- *Læring*
- *Børnefællesskaber*

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan.

Børnesyn

Vi tilbyder et læringsmiljø, hvor nærvær og tryghed prioriteres. Vi er anerkendende og viser barnet at vi tror på, at barnet selv kan. Det afspejles fx i, at det er barnet selv der mærker efter, om det er sulten og vil spise formiddags- eller eftermiddagsmad. Barnet bestemmer selv hvor i huset de ønsker at lege og med hvem. Vi er lyttende og iagttagende på barnets valg og følger løbende op på barnets spor og følelser. Herudover ligger vi stort fokus på legen som barnets læringsarena og udvikler legen efter barnets alder og udviklingstrin.

Dannelse og børneperspektiv

Barnets dannelsesproces sker i samspillet i fællesskabet. Vi tilbyder et mangfoldigt og velfungerende fællesskab hvor der er hele dagen er fokus på alders bestemt medinddragelse, dannelse og ordentlighed. Børnene får tid til selv mærke efter, bliver lyttet til og hører den andens perspektiv og træffe beslutninger med hensyntagen til både sig selv og fællesskabet. Ved at prøve selv og få respons i samspillet med både de andre børn og vi voksne danner barnet sig et billede af hvem de er og hvilke værdier der er vigtige.

På vores ture i lokalområdet, til svømmehal og teater lærer vi barnet hvordan vi agerer i det offentlige rum og i mødet med fremmede personer.

Gennem vores dyrehold sætter vi fokus på empati for andre, hensyntagen og omsorg. Også i vores sprog stimuleringen er har vi fokus på barnets dannelsesudvikling og perspektiv.

Vi følger børnenes feedback og videns deler på personalemøder så fx vores indretning af lokaler og indsatser skifter hurtigt.

Leg

Legen har værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Vi prioriterer, at der skabes rum, rammer og tid til både den børneinitierede og vokseninitierede leg, da vi ser legen som barnets læringsrum. Her afprøves, øves og læres.

Vores udendørs rum har en form og indretning der stimulerer fantasi, alsidighed og stimulerer til legemuligheder. Vores indendørs rum er dynamiske og indrettes efter iagttagelse på hvad der optager børnene her og nu samt børnenes trivsel i legen. I vores indretning kan der skabes rum til at der kan leges alene, der kan leges vildt og "farligt", der kan opbygges store konstruktioner og leges forskellige rollelege.

Vi voksne veksler mellem at hjælpe lege i gang, støtte op om legen, være iagttagende eller være den der styrer og konstruerer en leg eller igangsætter og trækker sig ud af legen.

I perioder er de 5 årige med til at beslutte hvor tit der skal leges i faste legegrupper og med hvem. Her er børnene med at beslutte hvem der gerne vil lege sammen og gruppen beslutter hvor de gerne vil lege og hvad de vil lege, i en periode af eftermiddagen.

Læring

Vi tilrettelægger læreprocesserne således, at de tager udgangspunkt i det enkelte barns forudsætninger (differentieret læring). Læringen tager udgangspunkt i princippet om "nærmeste udviklingszone" inden for institutionens givne rammer. Vores læringsmiljøer afspejles i de daglige rutiner og rytmer som ankomst, spisning, garderobe og toilet hvor vi prioriterer tid til barnets læring. De vokseninitierede aktiviteter følger et årshjul der afspejler det pædagogiske grundlag, de 6 læreplanstemaer, årets gang og rytme på vores lille gård samt naturen og aktiviteter i vores lokale område.

Mødet med barnet sker i en anerkendende og ressourceorienteret relation. Det vil sige, at læringen er bygget barnets ressourcer frem for fejl og mangler. Vi går forrest som rollemodeller og har stor bevidsthed på barnets spejling i vi voksnes adfærd og handlinger. Pædagogens opgave er:

- **At gå foran barnet** (viser barnet hvordan det flytter sig fra A til B, lærer det at håndtere nyt værktøj/materialer/teknikker).
- **At gå ved siden af barnet** (støtter barnet men med udgangspunkt i barnets egne initiativer; guider)
- **At gå bag ved barnet** (følger op på det barnet gør, iagttager og stimulerer barnets egne ideer og eksperimenter, sikkerhedsnet).

Børnefællesskaber

I vores børnehave har vi ikke opdelte stuer. Vi åbner fælles om morgenen og når børnegruppen har behov for flere rum, åbnes hele huset. Her er børnene medbestemmende i hvor i huset de gerne vil lege og med hvem. De lege de voksne starter følger børnenes feedback og når legen liv er i gang trækker den voksne sig tilbage.

Vi har et stort fokus på at arbejde inkluderende, ved at give børnene individuelle strategier og støtte for at komme med i fællesskabet og samtidig arbejdes der med, at fællesskabet er åbent for alle.

Under middagsspisningen er vi opdelt i faste grupper, ud fra disse grupper kan der opstå grupper som skifter efter indsatser. En indsats kunne fx være tryghed for nye tre-årige, fokus på relationen mellem en bestemt gruppe børn eller en sprog indsats.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

I børnehaven afspejler at vi skaber fleksible læringsmiljøer, som kan justeres i forhold til den aktuelle børnegruppe. Både inde og ude indretter vi os efter hvordan vi ser vores børnegruppens leg. Legetøjet er tilgængeligt og i børnehøjde, og der skabes små kroge til den uforstyrrede leg samt et Dus 2 område hvor der er mulighed for at tumle, råbe og udfordre motorikken. Vi vægter at vores vægge indeholder potentielle læringsideer eller årstiden pt. Herudover udsmykker vi med børnenes egen kreativitet. Det er vigtigt for os, at tilbyde det enkelte barn et miljø, hvor der er mulighed for at modtage læring hele dagen - både sammen med og uden vokseninitiation. Vores læringsmiljøer afspejler de voksne er anerkendende, lyttende, har en oprigtig nysgerrighed og stor omsorg for hver enkelt barn.

Det er vores opfattelse:

- At børnene lærer gennem egen aktiv deltagelse og i et praksisfællesskab med andre.
- At man lærer med hinanden (man gør sammen) og af hinanden (man ser på de andre) og af, at opleve hinandens forskelligheder (inkludere andre).
- Barnet lærer ud fra tidligere erfaringer og ud fra det som giver mening for barnet. Kun det, der gør en forskel, sætter gang i læringen. Læring foregår i en omverden og relationelt.

Børnehavens læringsrum afspejles i hele børnehavens indretning, pædagogik og læringsprocesser er indlejret i:

- Hverdagslivet i børnehaven

- Legen og de børne initierede lege.
- Planlagte og strukturerede aktiviteter.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Vi vægter modtagelsen af vores nye børn og forældre højt. I den første modtagelse ligges grundstenene til et godt og tillidsfuldt fremtidigt samarbejde og vi ønsker at vise, at vi ser dit barn og vi ser jer. Vores daglige kontakt til forældrene fyldes af iagttagelser på både udfordringer og succeser, barnets relationer og aktiviteter. Disse løbende samtaler giver et trygt og udviklende samarbejde for det enkelte barn og deres familie. Vi får hurtigt en aftale om indsats og opfølgning hvis der er udfordringer og eller en vejledning på barnets trivsel, udvikling og læring.

Børnene er forældrenes ansvar, og pædagogen har det faglige medansvar for både det enkelte barn og fællesskabet. Et stærkt forældresamarbejde gør, at vi ser det hele barn både i institutionen og hjemme og vi sammen kan støtte det enkelte barn og børnefællesskabet udvikling bedst muligt. Vi forventer, at forældrene læser opslag/nyhedsbreve m.m. og at de interesserer sig for, hvad der sker i børnehaven, så vi kan samarbejde om, hvordan barnet kan indgå i det store fællesskab.

Forældrene tilbydes en samtale ca. 3 måneder efter barnets opstart. Herudover vil der som hovedregel være 3 ordinære samtaler; to samtaler i mellemprioriteten og en samtale inden skolestart.

I børnehaven vælges der er et børnehaveforældreråd. Dette råd har ikke formelle beføjelser, disse ligger hos skolebestyrelsen der fører tilsyn med hele landsbyordningens virksomhed herunder børnehaven.

Forældrerådet er et vigtigt bindeled fra skolebestyrelse og til de øvrige forældre i børnehaven og omvendt. Børnehaveforældrerådets opgave er at give sparring til personalet i børnehaven i forhold til konkrete og daglige områder. Forældrerådet har udgivet folderen "Forældre til forældre" og de afholder sociale arrangementer som fx forældrekafe og arbejdsdage. Dette styrker

samarbejdet forældre til forældre og derigennem en styrkelse af vores børnemiljø både i og uden for børnehaven.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Alle børn har derfor behov for støtte - nogen mere end andre.

Vi skaber og styrker vores pædagogiske læringsmiljø ved at udvikle en børnehave der giver plads til forskellighed – og ser det som en styrke. Børnehaven er netop der børnefællesskabet er og barnet har sin øvebane ift til at lære og udvikle de sociale relationer med andre børn ud over privatsfæren. Barnet møder mange forskellige sociale miljøer og relationer med forskellige normer og adfærdsmønstre. Vi arbejder på at styrke barnet i at mestre denne omstilling til at kunne begå sig i de forskellige relationer og fællesskaber med hensyntagen til både egne og fællesskabets præmisser. Er et barn i en udsat position vægter vi tidligt, at tage forældrene helt tæt på i samarbejdet og anvende alle styrker barnet har, til at indsatsen blive ressourceorienteret og byggende ovenpå barnets nuværende kompetencer. Der bliver et skærpet fokus på barnet og særlige hensyn iværksættes for at sikre, at barnet anvendes sine ressourcer bedst muligt i løbet af hele barnets dag.

Den pædagogiske praksis er derfor ikke en statisk men en dynamisk størrelse, der må udvikles, iværksættes og justeres med udgangspunkt i det konkrete barn og dets livsbetingelser og i relation til den konkrete situation.

Ved enkelte børn vil vores pædagogiske praksis dog være utilstrækkelig i forhold til at give barnet de bedste lærings, udviklings- og trivselsbetingelser og her kommer forældresamarbejdet og samarbejdet med eksterne samarbejdspartnere ind med viden og vejledning for at finde den bedste løsning.

Pædagogisk udvikler vi vores aktiviteter som gør deltagelse muligt for mange forskellige børn og ændre på forhold, der hindrer deltagelse. Børnene bliver anerkendt for hvem de er og hvad de kan, og vi arbejder for at de føler sig værdifulde og bidrager til fællesskabet. Vores strukturer og rutiner er præget af forudsigelighed og overblik fx igennem piktogrammer.

Herudover er vores pædagogik at finde frem til hvordan vi bedst kan give børnene mulighed for at udvikle de adfærdsmønstre og kompetencer, som er nødvendige, for at de på kompetent måde kan håndtere livsomstændighederne i fremtidens samfund.

Sammenhæng til børnehaveklassen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen."

*Målet for vores kommende skolebørn det sidste år i børnehaven er:
Fællesskabsfølelse.*

*Tillid til børnehaveklasselederen og kontaktpædagogen i Dus
Lære skole og Dus at kende.*

*Give børnene en realistisk forventning til det at gå i skole.
Oplevelsen af helhed og sammenhæng.*

Dette gør vi ved, at de kommende skolebørn flytter på loftet og får mere ansvar samtidig med nye mere selvbestaltede regler. De øver sig på koncentration og fordybelse i skolelignende opgaver og med beskeder. På individniveau arbejdes der med selvstændighed og selvhjulpenhed. Gruppen arbejder mere intens på at blive sammentømret til det fremtidige fællesskab som klasse. Dette gøres bl.a. ved et projekt der løber over 4 uger og afsluttes med en forestilling / et tema der vises for resten af børnehaven samt forældre og bedsteforældre.

Børnehaveklasselæreren kommer over og har timer i børnehaven og børnene kommer på skift på besøg i børnehaveklassen og Dussen i løbet af foråret.

6.klasse er følgesvende for den kommende 0.klasse og derfor kommer de løbende i børnehaven og opbygger en relation til deres følgesvend. Til afslutningen i børnehaven er det følgesvendene der overrækker børnehavebørnene deres mapper med billeder fra børnehavetiden.

Der afholdes overleveringsmøde til skole/dus på alle børn og er der udfordringer eller specielle hensyn inviteres forældrene også. De første dage efter sommerferien deltager pædagogen fra børnehaven eller kontaktpædagogen fra Dus i 0.klasse.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Børnehaven Mellegaard ligger for foden af Hammer Bakker som er et naturskønt område med forskellige skovtyper, Pebermosen og fjorden tæt ved. Lokalområdet er et landsbymiljø med omkring liggende gårde.

Vi bruger søen og skoven som læringsmiljø hvor vi studerer naturen med planter, haletusser til frøer, insekter og tager spiselige elementer med hjem og tilbereder dem.

Vi følger naturen gennem hele året både ude og hjemme. Ved fjorden fanger vi krabber og smådyr og hjemme i børnehaven prøver vi at undersøge, filetere og stege fisk.

Vi har et mindre dyrehold i børnehaven hvor er af dyrene er høns. Hønsene kommer ud på legepladsen og deltager ivrigt i dagen. Hvert forår tager vi ud på en nærliggende gård og henter daggamle kyllinger. De bor inde i børnehaven indtil de får fjer og herefter sættes de sammen med de gamle høns. Sidst på sommeren afholder vi slagtedag og ser hvad en høne indeholder. På en kold efterårsdag har vi maddag med tarteletter.

Vi har en bus og kører til teaterforestillinger på Nordkraft om vinteren og har hovedparten af året faste svømmeture i den nærliggende svømmehal.

Vi deltager hvert år i Danmarks Naturfredningsforening affaldsindsamling og kører samtidig et genbrugs tema med affandssortering, miljø og bæredygtighed

Vi har et godt samarbejde med byens dagplejere. De kommer på legepladsen både sammen og hver enkelt dagplejer. Vi har flere årlige fælles arrangementer og op til en overgang kommer de oftere så dagplejebarnet er kendt med både børn, voksne og vores lokaler ude og inde.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Børnemiljøet indrettes efter den aktuelle børnegruppe og de enkelte børns behov. Der skabes rum til forskellige typer af lege og aktiviteter som beskrevet under pædagogisk læringsmiljø. Vores forskellige kreative materialer er tilgængelige, for at understøtte børnenes kreativitet og selvstændighed. Pædagogen tilbyder større kreative aktiviteter som pensel og finger maling, syværksted, kastanjedyr o.l. Vi udsmykker vores vægge med børnenes kreative udfoldelser. Herudover er vores udtryk inspireret af naturen, plakater til artsbestemmelse, udstoppede dyr og akvarier.

Pædagogen er nærværende og skaber en rolig og tryk stemning. Ved modtagelsen mødes forældre og barn af en nærværende pædagog der har tid til at se dem, så det er rart at komme. Dette gøres ved øjenkontakt, en hilsen og et smil.

Vi har fokus på vores støjniveau ved at tale med inde-stemmer. Støj er en feedback på, at børneperspektivet har brug for noget andet.

Vi har en anerkendende tilgang til alle i huset og modvirker mobning med at fagne og acceptere forskellighed synligt for børnene. Vi viser børnene hinandens styrker og dette er med til at skabe et godt psykisk børnemiljø, hvor alle passer godt på hinanden og lærer tolerance, tålmodighed og respekt for hinanden.

Vores udeområde er kuperet i mange forskellige belægningsarter og ligger op til fysisk udfoldelse. Materialerne og indretningen ligger op til at stimulere fantasien og børnene selv skal konstruere legen.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vi arbejder med dette tema ved at:

- At støtte barnet i, at udvikle en stærk og empatisk personlighed med en høj grad af selv-værd og selvtillid.
- At støtte barnet i, at udvikle egen identitets dannelse samt redskaber til at mestre livet.
- At barnet oplever sig selv som et værdifuldt medlem af fællesskabet samt opnår en forståelse for fællesskabet som værdifuldt
- At barnet får mulighed for og støtte i at udvikle alsidige færdigheder og kompetencer for derigennem at udvide barnets handlemuligheder.
- Vores arbejde med barnets udvikling tager udgangspunkt i barnets perspektiv, udtryk og handlinger.

Hvordan:

- Ved at "se" det enkelte barn
- Ved at anerkende det enkelte barn
- Opmuntre og udfordre i forhold til det der begrænser barnet.
- Fokus på og italesætte barnets ressourcer og stærke sider.
- Udfordre barnets nysgerrighed i forhold til dets nærmeste udviklingszone.
- Lære barnet at mærke efter egen behov, ønsker og grænser.
- Ved at skabe rammer for fællesskaber hvor barnet kan udforske og udvikle sin identitet.
- Ved at skabe mangfoldighed frem for ensretning.

De øvrige temaer i læreplanen: Den sociale udvikling, Kommunikation og sprog, Krop, sanser og bevægelse, Natur, udeliv og science og Kultur, æstetik og fællesskab er temaer, der samlet set retter sig mod barnets alsidige personligheds udvikling.

Social udvikling

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi arbejder med dette tema ved at:

- At børnene lærer at skabe og vedligeholde relationer til de andre børn.
- At børnene oplever at være i forskellige positioner i det sociale fællesskab.
- At børnene lærer at aflæse omgivelserne og anvende hensigtsmæssig kommunikation.
- *At børnene lære at forstå og aflæse andre mennesker.*
- At børnene lærer at lytte.
- At børnene lærer at samarbejde.
- At børnene lærer at tage hensyn til andre
- At børnene begyndende lærer at reflektere over egne handlinger, og den betydning handlingerne har for andre.
- At børnene lærer at respektere andre og andres forskelligheder
- At børnene lærer at indgå i et fællesskab, hvor der er fælles værdier og normer.
- At børnene lærer at sige fra og til.
- At børnene lærer at løse konflikter på en hensigtsmæssig måde.
- At børnene lærer sociale spilleregler

Hvordan:

- Ved at der i børnehaven bliver dannet fællesskaber, som børnene lærer at indgå i og er en del af, og som fungerer som "øvebane" for barnets sociale udvikling. Dette være sig med enkelte børn (venner), mindre grupper af børn samt det store fællesskab i børnehaven.
- Ved at barnet får mulighed for og støttes i at afprøve forskellige positioner i det sociale fællesskab.
- Ved at barnet lærer at forstå og agere i den fælles kultur (værdier, normer og regler).
- Ved at de voksne italesætter, hvad der sker – anerkendende og medreflekterende.
- Ved at de voksne støtter barnet; "viser vejen"; "tager barnet ved hånden".
- Ved at der bliver stillet differentierede krav og forventninger til det enkelte barn.
- Ved landsbyordningens mulighed ift. at styrke klassedannelsen for de kommende skolebørn, gennem et didaktisk velovervejet overgangsforløb.

Som personale og forældre er vi rollemodeller og kulturskabere og skal derfor være opmærksom på kommunikation, samværsformer og samarbejdet i børnehaven.

Børnene gør ikke som vi siger, men børnene gør, som vi gør.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vi arbejder med dette tema ved at barnet lærer at ”sætte ord” på sig selv og sine omgivelser. Det vil sige de aktuelle relationer og de sammenhænge barnet deltager og indgår i. Konkret betyder det, at barnet, mens det er i børnehaven, over tid skal lære:

- At sætte ord på oplevelser.
- At sætte ord på følelser.
- At skabe og vedligeholde verbal kontakt.
- At lytte til andre.
- At løse konflikter verbalt.

Indsatsen er desuden:

- At barnet lærer et alsidigt sprog med kendskab til begreber.
- At barnet får en forståelse for, at det gennem sproget viser, hvad det tænker om den anden og sig selv i forholdet til den anden.
- At barnet skal have en forståelse for, at sprog tales og skrives.
- At barnet skal lære, at man udtrykker sig via selve sproget, men at man udtrykker sig også via kropssprog og mimik – altså nonverbalt. Sproget har en indholdsside og en udtryks-side.
- At børnene lærer et respektfuldt sprog overfor hinanden.

Hvordan:

- En hverdag med et alsidigt indhold: Deltagelse i daglige gøremål i børnehaven, forskellige lege- og værkstedsmuligheder, alsidige aktiviteter planlagt af voksne, ture uden for matriklen, Alt sammen er råstof til barnets sprogudvikling.
- At pædagogen i sin dialog med barnet anvender understøttende sprogstrategier.
- Dialogisk oplæsning, fortælling, genfortælling, rim og remser, sange og sanglege.
- At barnet ser skriftsprog rundt omkring i børnehaven.
- At der bliver arbejdet sprogligt i tid: Før aktiviteten (hvad skal vi), under aktiviteten (sætte ord på det man sammen oplever lige nu) og efter aktiviteten (dokumentation i form af tegninger, foto, skrevne genfortællinger).
- At man samtaler om det man gør sammen. Vi søger mod den udviklende samtale hvor der tales med barnet. Frem for den dannende samtale hvor der tales til barnet.
- At den voksne er sig bevidst om rollen, som den der overleverer og viderefører det talte ord og stemninger. Vi voksne er betydningsbærere.
- Alle børn sprogvurderes efter dagtilbudsloven § 11.

Den sproglige udvikling er "kittet" i forhold til de øvrige temaer i lærerplanerne. Gennem sproget udvikles den personlige, den kropslige, den sociale og den kulturelle identitet og stimulerer tilhørsforholdet til naturen.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Børnenes læring og udvikling er knyttet til børnenes motoriske udvikling og fysiske trivsel. Undersøgelser viser at motorikken og børnenes kropslige erfaringer er vigtige både for barnets fysiske trivsel, men også styrker barnets:

- Evne og overskud til at møde de udfordringer og krav, det vil møde i skolen
- Udvikling af sprog samt efterfølgende læse og skrivefærdigheder.
- Lyst til at eksperimentere og udforske.
- Rumlige orienteringsevne.
- Erkendelsesevne – hvor barnet lærer med kroppen.

Vi arbejder med dette tema ved at

- At være gode rolle modeller og vise børnene en aktiv og sund livsstil.
- At barnet oplever, at det er sjovt at bevæge sig og bevarer glæden ved at bevæge sig.
- At barnet får alsidige muligheder og udfordringer for kropslig udfoldelse.
-
- At barnet lærer om sig selv ved at bruge sig selv motorisk.
- At barnet lærer gennem andre (fremmediagttagelse).
- At barnet lærer, at der er forskel på mulighed for bevægelse ude som inde.
- At barnet lærer om kroppens funktioner og hygiejne.

Hvordan:

- Indrette børnehaven med mange forskellige muligheder og udfordringer for kropslig udfoldelse (lege muligheder) både ude som inde - hvor der tages hensyn til de muligheder og begrænsninger, der er i de forskellige fysiske rammer.
- Ved at tilrettelægge aktiviteter med et indhold, der retter sig mod "krop og bevægelse" både grov og finmotorisk: Svømning, ture i skoven eller andre steder i naturen, hallen med leg og tilrettelagte aktiviteter, aktiviteter i værkstederne, spil.
- Ved at planlægge forløb hvor temaet er læring om sanserne og have fokus derpå.
- Der tages højde for vejret og årstidernes skiften, således disse bliver udfordringer frem for begrænsninger.
- Lære børnene at lytte til kroppens signaler.
- Have fokus på håndvask og hygiejne både ude, inde og i arbejdet med vores dyrehold.
- Give passende muligheder og udfordringer samt motivere og støtte børnene deri. (differentieret læring).

Barnets personlige velvære.

For at barnet kan trives, skal nogle helt grundlæggende faktorer være i orden. Barnet skal have en sund og nærende kost, være veludhvilet og have en god hygiejne. Det er områder, som naturligvis tilhører privatsfæren og er forældrenes ansvar.

Oplever vi i børnehaven, at der er forhold inden for barnets kost, søvn og hygiejne, der påvirker barnet i en negativ retning, holder vi forældre samtale herom.

Derudover har børnehaven en kostpolitik, hvor vi henstiller til, at børnene har en sund og nærende kost med i børnehaven.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores fokus i børnehaven vil være: Glæden, forundringen, storheden, oplevelsen ved at være i naturen. Vores mål er, at børnene oplever **glæde ved**, får **viden om**, en **forståelse for** og **færdigheder i** at opholde sig i naturen

Vi arbejder med dette tema ved at:

- At børnene får kendskab til naturens omskriftelighed: Vejr, døgn og årstider og den betydning det har for planter og dyr.
- At naturen gøres tilgængelig for børnene.
- Legepladsen er indrettet og opbygget så den understøtter et aktive udeliv.
- At børnene får begyndende kendskab til livet og døden – det store i det små.
- At børnene får kendskab til forskellig natur og naturmaterialer.
- At børnene får et begyndende kendskab til vægt og fylde; matematiske begreber.
- At børnene får kendskab til forskellige dyr.
- At børnene får kendskab til de 4 elementer: Vand ild, jord og luft.
- At børnene lærer at bruge naturen frem for at misbruge den
- Børnehaven sætter fokus på bæredygtighed gennem genbrug samt et fokus på at spare på ressourcerne ved fx vand og strøm.
- At børnehaven sætter fokus på affalds indsamling og affaldssortering.

Hvordan:

- Få mulighed for at opholde sig ude i al slags vejr, alle tidspunkter og dermed alle årstider.
- Naturen i lokalområdet anvendes som læringsrum, Hammer Bakker, fjorden, byens grønne arealer.
- Legepladsen inspirerer til udeleg, fantasi, og motorisk udfordring. Egen aktiv handling skaber legen.
- Få kendskab til og deltage i årstidsbestemte aktiviteter.
- Deltage i arbejdet i vores køkkenhave og følge grøntsagernes "vækst" fra frøet bliver sået, pasning af planterne til høst og brug i maden (fra jord til bord).

- Tale om dyreliv på de forskellige årstider (dyreunger, myretue, sommerfugle, og meget mere)
- Vi taler om den døde mus eller den døde fugl, vi finder.
- Vi har børnene med i dele af processen i slagtning af vores dyr.
- Ved at give børnene kendskab til sammenhængende processer: Æg, kyllinger, høns, slagtning og høns i asparges.

- Vi tager på ture i skoven, til vand og i forskellige landskaber.
- Vi indsamler naturmaterialer som enten undersøges eller bruges til "noget" i børnehaven.
- De kreative aktiviteter i børnehaven inspireres af naturen, årstidernes skiften, vejret.
- Børnene får kendskab til grøntsager og frugter blandt andet gennem køkkenhave aktiviteter i børnehaven.
- Børnene får kendskab til det, der kan spises fra skoven.

- Der er tilgængelig faglitteratur, som kan tages med på ture eller bruges i børnehaven.
- Vi har de rigtige redskaber til at understøtte et aktivt udeliv: Fx forstørrelsesglas, fiske-net, dolke, terrarier.

- Børnehaven har et mindre dyrehold, som børnene er med til at passe.
- Opdage skovens dyr ved at lære at genkende deres "spor" (dyrespor, "dyrelort", "spiserester", dyreveksler, knogler og kranier).
- Vi finder kryb og kravl og iagttager det i terrarier.
- Vi besøger zoologisk have, Pebermosen og tager på fjordtur.
- Ved at have tilgængelig faglitteratur om dyr lige fra fortidens dyr til nutidens dyr.
- Ved at have udstoppede dyr og akvarier.

- Vi har et overdækket ildsted, hvor der bliver lavet mad, fortalt historier, eksperimenteret med ilden, så børnene lærer, hvornår det er et legebål, og hvornår det er et bål til mad og aktiviteter.
- Der bliver lavet vindmøller og papirsflyvere samt tales om blæst og storm.
- Børnene graver i jord og leger med sand. Der bliver dyrket i jord og "begravet" i jord.
- Børnene leger med vand og i vand. Vi drikker vand, og blomster og planter får vand for at leve. Der bliver smeltet is og sne over bålet til vand.
- Give børnene en forståelse for, at man ikke smider affald i naturen (hverken til lands eller vands), ikke skærer i træerne, ikke knækker grene, etc.

- Ved delvist at bruge genbrugspapir og genbrugsmaterialer i kreativt værksted
- Sortering af papir, plast og metal; slukke lys; lukke for vandet og have spare dysser i vandhanerne.
- Indsamle genbrugs og overskuds materialer, genbruge lokalområdets juletræer.
- Deltage i den årlige affaldsindsamling.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vi arbejder med dette tema ved at:

- Tage børnene med i forskellige kulturelle fællesskaber.
- Ved at anerkende og udforske mangfoldigheden i vores nære fællesskaber og i verden ud over lokalområdet.
- Igangsætte mangfoldige kreative aktiviteter der støtter barnets egen skabende virksomhed og udtryk.

Hvordan:

Ved deltagelse i:

- Hverdagslivet – vaner, rutiner og omgangsformer
- Årstidens traditioner: Jul, fastelavn, påske, forårsaktiviteter, høstfest.
- At udfordre alle barnets sanser i forskellige kreative materialer og håndterings metoder.
- Skovture, svømning, bibliotek, teater, etc.

- Børnenes nysgerrighed og undren
- Ligeværdige forpligtigende fællesskaber.
- Samlinger
- At børnene skal være i kultur, opleve kultur og deltage i kultur for at kunne tilegne sig kulturelle udtryksformer og værdier.
- Teater
- Mangfoldige kreative aktiviteter og skabende virksomhed
- Karl Åge

Hvordan:

Ved at have fokus på en nysgerrig på andre familiers normer og kultur.

Ved at tage i børne teater og til svømning.

Ved at tilbyde kreative aktiviteter der stimulerer barnets sanser, nysgerrighed på forskellige materialer

Grundkulturen i børnehaven

”Det er egen aktivitet, der skaber forandring”.

Vi lavede den første målsætning for Dus med Naturen i 1992, da institutionen startede. Udsagnet ”det er egen aktivitet, der skaber forandring” blev en del af målsætningen, og har gennem tiden dannet grundlaget for udviklingen af den pædagogiske praksis i institutionen. For både børn og voksne medfører tænkningen muligheder, udfordringer og en høj grad af involvering.

Legepladsen.

Legen er et essentielt i børns læring. Vores uderum er opbygget udfordrende og foranderligt. Området er kuperet terræn med skov, bålsted, cykelområde og sandområde. Her er køkkenhave, stald og udeværksted. Legepladsen har forskellige niveauer og trædeunderlag. På legepladsen eksperimenteres og forundres der og i dyreholdet læres der om pasning og pleje, livscyklus og bæredygtighed.

Gården.

Børnehavens fysiske placering på en tidligere landejendom, betyder meget for pædagogikken i børnehaven. Børnehaven fremstår som den lille gård på landet med et lille husdyrhold, lade, traktor og køkkenhave.

Carpe diem.

Carpe diem er latinsk og betyder: ”Grib dagen”. Udtrykket giver en god fornemmelse af den grundstemning eller det livssyn, der præger børnehaven. Der skal være plads til den enkelte i

fællesskabet eller til det spontane i strukturen. Der skal være tid til at bearbejde indtryk, selvom det går hurtigt. Det kan være viljen, der viser vejen, men der er mange veje at gå og både børn og voksne træder sporet. Vi rummer og rummes, og der er plads til forskellighed og mangfoldighed, selvom din frihed ikke må være min ufrihed.

Distriktets børn i distriktets børnehave.

Det er af stor værdi for børnene og deres familier, at børnene får tilbudt en plads i vores børnehave, så de bliver en del af fællesskabet i vores lille lokalmiljø. Vi vægter vores samarbejde med dagplejen, så vi sammen kan skabe pladser til de nye børn i området. Herigennem styrker vi samtidig sammenhængskraften i vores landsbyordning med børnehaven, skole og Dus. Børnene styrkes i fællesskabet og sikres tryghed i de forskellige overgange.

Traditioner.

Traditioner er det sociale kit, der styrker relationer og fællesskabet. Vi har mange traditioner i børnehaven: Jul, fastelavn, Sct. Hans, dagplejedag og Høstfest. Vi har fødselsdagstraditioner med flag og sang og fejring.

Barnets mappe er en overlevering fra dagpleje, familie og børnehave. Vores overgangsforløb, fra børnehave til skole/Dus indeholder en lang række traditioner. Det skaber tryghed, og knytter børnene sammen om genkendelige fortællinger.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Kompetencehjulet fastholder et kontinuerligt fokus på barnets læring, udvikling og dannelse i vores læringsmiljøer samt sammenhængende med de 12 pædagogiske mål. Daglige iagttagelser samt refleksion mellem kollegaerne skærper det pædagogiske fokus. På personalemødet evalueres iagttagelserne og der justeres på den pædagogiske praksis.

Effekten af institutionens læringsmiljøer evalueres løbende ift. nuværende børnegruppe. Legetøjets art, placering i institutionen, indretning samt voksnes anvendelse og fordeling i de forskellige rum.

Vores evaluering er dynamisk og løbende frem for systematisk og statistisk. Herved opnår vi, at evalueringen kommer tættere på vores fælles pædagogiske praksis og vi hurtigere kvalificerer læringsmiljøerne til børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.